

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK ÉRTESÍTŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. – KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az «Értesítő»-t a társulat tagjai díj nélkül kapják

➡ Megjelenik minden hó utolsó napján ➡

A választmány megbízásából szerkeszti: a társulat titkára.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők be.

SZERKESZTŐSÉG:

==== Budapest, IV. kerület, Himző-utca 1. szám, földszint. ====

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEKET

a társulat titkársága (Bpest, IV., Himző-u. 1. sz. földsz.) veszi fel

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldalra terjedő nagyságban	20 ft — kr.
$\frac{1}{2}$	10 . . . . .
$\frac{1}{4}$	6 . . . . .
$\frac{1}{8}$	3 50

Egész évre szóló hirdetéseknél husz százalék engedmény.

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv, felvételett Budapesten 1901. november hó 11-én, a «Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata» üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Kammer Ernő tiszteletbeli elnök, Krist Ferencz, Müller Antal, Prindl Nándor, Fürst Tivadar, Bittner Alajos, Kommer Ferencz, Sprung János, Blaschka István, Schnell József, Bokros Károly, Wilburger Károly, Stadler Károly, Petanovits József, Glück Frigyes választmányi tagok, Dr. Solti Ödön ügyész, Poppel Miklós titkár.

Távollétöket igazolták: Wirth Ferencz alelnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Kovács E. M. és Burger Károly választmányi tagok.

I. Elnök mindenekelőtt bocsánatot kér a választmánytól, hogy a 4 órára kitűzött ülést csak 5 órakor nyithatja meg. Előadja, hogy véletlenül az iskola-felügyelő-bizottság is ülést tartott ma, s ő ott is jelen volt; ez okozta a késedelmet.

Az ülést megnyitja, s a jegyzőkönyv hitelesítésére Barabás József és Willburger Károly urakat kéri fel.

II. Felolvastatott az 1901. évi október hó 24-én tartott ipartársulati ülésről felvett jegyzőkönyv.

A felolvasott jegyzőkönyv tudomásul vétetvén, hitelesítése a legközelebbi ülésre halasztatott.

III. Elnök a felolvasott jegyzőkönyvben foglalt határozatokra vonatkozólag jelenti, hogy:

a Dobó-szoborra 33 korona gyűlt be. Az összeg posta utalvánnyal Egerbe küldetett a szobor-bizottság címére; továbbá jelenti, hogy:

az egyetemi kör írásbeli kérelme folytán ő nála egy és Stadler Károly és Petanovits József uraknál szintén egy-egy szegény egyetemi hallgató részesül fizetésmentes déli ételmezésben.

Az elnök jelentése tudomásul vétetett.

IV. Elnök bejelenti, hogy a szakiskolára felügyelő-bizottságban, Kommer Ferencz elhalálózása folytán egy hely megüresedett; felkéri a választmányt, hogy az üres helyet választás útján töltsse be. Megválasztásra ajánlja Pelzmann Ferenczet, mint a ki igen érdeklődik a szakiskola iránt. Együttal előadja, hogy a felügyelő bizottsági ülésben ismét felhangzott az a panasz, hogy a tanoncok egy része még mindig nem jár a szakiskolába.

Az elnök bejelentései tudomásul vétettek, s a szakiskolára felügyelő-bizottságban megüresedett helyre egy-

hangulag Pelzmann Ferencz választatott meg; miről a felügyelő-bizottság és a megválasztott írásbelileg értesítetnek.

V. Felolvastatott a VII. ker. előjáróság 40584/901. számú végzése, melyben az ipartársulatot a folyó évi július hó 9-én beterjesztett panaszá folytán arról értesíti, hogy Werner Adolf a VII. ker. Dohány-utca, 96. számú házban lévő üzletére nézve pálinkamérésre és korcsmára szóló italmérési engedéllyel bír; ujabban pedig élelmiszerek elárúsítására szóló iparigazolványt is váltott. Végül tudatja az előjáróság, hogy Werner Adolf borainak megvizsgálása iránt is intézkedés történt.

Tudomásul vétetett.

VI. Felolvastatott a Grosz Mór vendéglős ellen felmerült kihágási ügyre vonatkozó kereskedelemügyi miniszteri 69,941/VIII. A. számú leirat, melyben az összes iratok kiadása mellett felhivatik az ipartársulat, hogy tegyen okadatolt véleményes jelentést arra nézve: joga volt-e Grosz Mórnak a vendéglői iparendély alapján a feljelentésben említett élelmi cikkekkel a kifogásolt módon kiszolgáltatni?

Az ügy tárgyalás alá vétetvén, a miniszteri felhíváshoz csatolt iratokból kitűnt, hogy a rendőrség Grosz Mór, a kinek a VI. ker. Váci-körúti 9. számú házban vendéglője van, a vasárnapi munkaszünet ismételt megszegése miatt a maximális 600 korona pénzbírsággal büntette meg, mert nevezett a vendéglői helyiségben — miként azt az iparhatóság és a rendőrség szakértő kiküldöttei helyszíni szemle által megállapították, — a hentes ipart is folytatja, habár az erre szóló iparigazolványt az iparhatóságnak már régebben beszolgáltatta. Az ügy Grosz Mór III-ad foku felebbezése folytán jutott a miniszteriumhoz.

Elnök az ügy ekként történt ismertetése után előadja, hogy a szükséges tájékozás megszerzése céljából több olyan ipartársulati tagot, a kik a panasz tárgyát alaposan ismerik, már előzetesen értekezletre hívott meg. Az értekezleten túlnyomólag az a meggyőződés jutott kifejezésre, hogy Grosz Mór a vendéglői jelleg fedezete alatt tényleg a hentesipart is gyakorolja. Felkéri tehát a választmányt, hogy e fontos kérdésben a miniszteri felhívásnak megfelelő szakvéleményt mondjon.

A választmány a kérdés széleskörű és alapos megvitatása után kimondja, hogy Grosz Mórnak nem volt jogában élelmi cikkekkel a panaszolt módon kiszolgáltatni; mert habár mint vendéglőst, sem törvény, sem semmiféle rendelet nem korlátozza abban, hogy ételeket bármely időben, tehát a vasárnapi munkaszünet alatt is kiszolgáltathasson, csakhogy Grosz Mór nem is mint ven-

déglős vétett a törvény ellen, hanem ipar-kihágást követett el, a mennyiben a vendéglői jelleg alá rejtőzve egy második iparágat: hentesipart is gyakorol, a nélkül, hogy erre igazolvánnyal bírna, s ez által kibuvót keres a vásárnapi munkaszünetről szóló törvény tilalma alól. A választmány ez alkalommal is tiltakozik a vendéglői iparnak ilyen tisztességtelen versenyre való kihasználása ellen és elhatározza, hogy a miniszteri felhívásra vonatkozó választ ebben az értelemben kell megadni és okadatolni. A válasz-főirat megszerkesztésére a jelen lévő Dr. Solti Ödön ipartársulati ügyész kéretett fel.

VII. Stadler Károly előadja, hogy Budapesten majdnem naponként új meg új szállodák keletkeznek, melyek azonban csak látszólag szállodák, a valóságban pedig erkölcsrontó találkozó helyek, tehát az igazi szállodák jó hírnevének ártanak. Példákat sorol fel arra nézve, hogy a Budapestre érkező idegeneket miként csalogatják törbe a házakba, és felborodással említi, hogy a VII. kerületben 17 ilyen ház van.

E botránys állapotnak megszüntetése végett azt indítványozza, hogy az ipartársulat tegyen sürgősen lépéseket az illetékes hatóságoknál az iránt, hogy az általa említett házak tulajdonosai vagy bérlői a «szálloda» czim kiírásától és az ily czim alatt folytatott hirdetéstől eltiltassanak, illetőleg részökre szállodai ipar gyakorlására szóló engedély ki ne adassék, hanem disztelen foglalkozásukat valamely más elnevezés alatt üzzék.

Az előadott indítvány általános helyesléssel fogadtatván, a szükséges intézkedések megtétele végett elnök úr indítványához képest Glück Frigyes, Stadler Károly, Petanovits József, ifj. Kommer Ferencz és Dr. Solti Ödön ügyész urakból álló bizottság küldetett ki.

VIII. Bemutatott Balázs nevű budapesti fényképész ajánlata, mely szerint az ipartársulat vezető férfiainak arczképét a bel- és külföldi illusztrált lapok részére szeretné elkészíteni. Az ajánlat szerint a felvételeket teljesen díjmentesen eszközölné, sőt az ipartársulat gyűlésterme számára egy gyűjtő képet is díjmentesen készítené.

A bemutatott ajánlat tudomásul vétetvén, elnök úr a választmány tagjainak tetszésére bizza, hogy magukat az ajánlkozó fényképésznél esetleg levétessek.

IX. Előterjesztettek a segély iránti kérvények s ezeknek előterjesztésével kapcsolatban elnök bejelenti, hogy Joó István ipartársulati tag elhalálozása folytán a rendkívül szorult helyzetbe jutott özvegynek 20 korona rögtöni segélyt utalványozott.

Az elnök úr által bejelentett intézkedés jóváhagyólag tudomásul vétetvén, a segélyért folyamodók közül Popovics Vinczénének 20 korona, Özv. Lippl Mátjánénak 10 korona, Özv. Brutofszki Máriának 10 korona segély engedélyeztetett.

Több tárgy nem lévén napirenden, a választmányi ülés befejeztetett.

Kmft.

Különfélék.

Járdafoglalási díjak. A székesfőváros hatósága ismét 3 évre megállapította a járdafoglalási díjakat. Az ipartársulat állásfoglalásának volt annyi eredménye, hogy a díjak megállapításánál a jóakaratra is jutott egy parányi szerep, amennyiben az új díjjegyzékben foglalt árak az előbbi díjszabással szemben némi apadást mutatnak. De azért a díjak még mindig elég túlzottak arra, hogy most is jogosan fölajduljunk ellenük, habár jól tudjuk azt, hogy a székesfőváros háztartásában dúló bajok miatt egyelőre le kell mondanunk arról a reményről, hogy a járdafoglalási díjak megállapításánál a bérlők iránti méltányosság és a közönség érdekének tiszteletben tartása legyen mértékadó. Az új szabályban található amaz intézkedés pedig, hogy a gyalogjárón bérelt terület már április 1-én elfoglalható

és november hó végéig lesz elfoglalva tartható, szintén csak olyan «nesze semmi, fogd meg jól», mert e látszólagos kedvezménynek igénybe vehetősége egészen az időjárás szeszélyétől függ.

Szaktársaink tájékoztatása czéljából itt közöljük az új díjjegyzéket. A megállapított árak □ méterenként értendők.

I. kerület: Tárnok-utca, Disz-tér, Krisztina-tér, Alagut-utca 3 kor. 70 fillér. Szentháromság-utca, Döbrentey-utca 3 korona 20 fillér. Krisztina körut, Egyház-tér 3 korona, Logodi-utca, Szarvas-tér, Fehérsas-utca, Virág Benedek-utca és Fehérvári-ut, másutt 2 korona.

II. kerület: Lánchíd-tér 5 korona, Margithid közvetlen környéke, Báró Liphay-utca. Óbudai-rakpart 4 korona. Lánchíd-utca. Várkert-rakpart, Margit-körut, Margit-rakpart Szénatér, valamint az ezekből kiágazó utcákban, ha az üzlet az előbbi utcákban, utakban, téren, homlokzattal bir 3 korona; másutt 2 korona.

III. kerület: Az egész kerület területén 1 kor 20 fill.

IV. kerület: A Ferencz-József-rakpart a Vigadó és Petőfi-tér között és a Petőfi téren 10 korona. A Ferencz József-rakpart az Eskütér és Vámház-körut között, Muzem-körut, Ferencziek-tere, Vámház-körut, Kecskeméti-utca Duna-utca, Királyi Pál-utca, Calvin-tér, Eskü-ut és tér, Deák Ferencz-tér, Egyetem-tér, Gizella-tér, Károly-körut, Kigyó-tér, Kigyó-utca, Koronaherczeg utca, Kishid-utca, Kossuth Lajos-utca, Kristóf-tér, Vigadó-tér 7 korona, másutt 4 korona.

V. kerület: Eötvös- és Vigadó-tér s a Ferencz-József-rakpart a két tér között 10 korona. Alkotmány-utca, Váci-körut és Lipót-körut 9 korona, Erzsébet-tér, Ferencz József-tér 7 korona 50 fillér. Másutt 6 korona 50 fillér.

VI. kerület: Andrássy-ut az oktagonig bezárólag 8 korona, Teréz-körut 6 korona 67 fillér. Váci-körut 5 korona 67 fillér, Gyár- és Nagymező utca 4 kor. 34 fillér, Izabella-utca, Ötvös-utca 3 korona 34 fillér, másutt 2 korona 47 fillér.

VII. kerület: Károly-körut, Erzsébet-körut 8 korona 50 fillér, Kerepesi-ut a Sip-utczáig 7 korona 50 fillér, Kerepesi-ut a Sip-utczától a nagy körutig, Kerepesi-ut a nagy-körutól végeig 5 korona, a Csömöri-utnak a Rottenbiller utczától az Aréna-utig terjedő végén, a Rottenbiller-utczának a Kerepesi-uttól a Damjanich utczáig terjedő részén és Damjanich-utczában 4 kor.; másutt 2 kor.

VIII. kerület: Muzem-körut 8 korona 50 fillér, József-körut, Kerepesi-ut az Eszterházy-utczától a körutig, Üllői-ut a körutig 7 korona 50 fillér. Kerepesi-ut a köruton túl a végeig, Üllői-ut a köruton túl, a többi utcákban a köruton belül 5 korona.

IX. kerület: Vámház körut, Calvin-tér 5 korona, Ferencz-körut az Üllői-ut és Tompa-utczák között, a Vásárcsarnok környékén, azaz a Csepel-rakparton, Csarnok-téren, Csillag-utca, Üllői-ut a körutig, a Soroksári-utca a körutig 3 korona, Ferencz-körut a Tompa- és Soroksári-utczák között, Üllői-ut a gróf Haller-utczáig, Soroksári-utca a körutól és a Mester-utca kerületétől a gróf Haller-utczáig 2 korona, egyéb belterületén a gróf Haller-utczának 1 korona 59 fillér, a gróf Haller-utczán kívül eső területén 1 korona.

X. kerület: Az egész kerület területén 1 kor. 20 fill.

Pálinka mérő koresmáros. Még a folyó év július havában történt, hogy az ipartársulat, egyik tagtársunk feljelentése folytán, panaszt emelt Weiner Adolf pálinka mérő ellen különböző üzelmek miatt a VII. kerületi előjáróságnál. Az ipartársulat ezen ügyben most a következő végzést kapta a VII. kerületi előjáróságtól.

Budapest székesfőváros VII. kerületének előjárósága. 40584/1901 szám. A tekintetes szállodás stb. ipartársulatnak Budapesten. Vonatkozással a t. ipartársulatnak f. é. július hó 9-én kelt átiratára, értesítjük, hogy Werner Adolf VII. Dohány-utca 96. sz. házban levő üzletére

nézve 65061/94. sz. a. nyert pálinkamérésre és 62641/99. sz. a. korcsmára szóló italmérési engedélyt a budapesti m. kir. pénzügyigazgatóságtól, legujabban pedig 51947/901. sz. a. alulírt előjáróság szolgáltatott ki nevezettnek felvágott, kenyérenemű és egyéb élelmiszer árusítására szóló iparigazolványt. Megjegyezzük végül, hogy a VII. ker. rendőrkapitányságot nevezett borainak megvizsgálása végett megkerestük. Budapest, 1901. október 26. A VII. ker. előjáróság: Dr. Alkér h. előjáró.

A hentes vendéglősökről. Grosz Mór váczi-köruti vendéglőst a rendőrhatalóság megbüntette kihágásért, mert nevezett, az ellene emelt vád szerint a vendéglő helyiségben a hentes ipart is gyakorolta, s ezen üzemet a törvényes tilalom ellenére a vasárnapi munkaszünet ideje alatt is folytatta.

Grosz Mór a rendőrhatalóság elmarasztaló végzését felebbezte a kereskedelemügyi miniszterhez, honnan az ügy azzal a felhívással érkezett az ipartársulathoz, hogy tegyen az ipartársulat okadatolt véleményes jelentést arra nézve: jogosítva volt-e vádlott Grosz Mór a vendéglői iparengedély alapján a panaszban említett ételneműeket a kifogásolt módon kiszolgáltatni vagy sem?

Az ipartársulat a szerzett tájékozás alapján a következő válaszfeliratban felelt a miniszteri felhívásra:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Kegyelmes Urunk!

Grosz Mór budapesti vendéglős kihágási ügyében 69941/VIII. t. számú magas felhívását köszönettel vettük s mindennekelőtt hálánkat kell tolmácsolnunk Kegyelmes Urunk előtt azon megtisztelő eljárásért, hogy egy fontos ipari kérdésben szakvéleményünket kikéri; hálánkat pedig azért, mert ezen eljárás azon rég óhajtott reményünk teljesülésének zálogát képezi, hogy jövőben fontos ipari kérdésekben, létérdekeinket érintő életviszonyok szabályozásában nem fognak «rólunk nélkülünk» határozni.

Nagyméltóságod kérdésére áttérve, hogy t. i. «Grosz Mór budapesti vendéglős, vendéglői iparengedélye alapján jogosítva volt-e a szóban forgó ételneműeket . . . kiszolgáltatni, vagy sem?» csupán egy válaszunk lehet, és pedig az, hogy feltétlenül igen, joga van minden vendéglősnek, tehát Grosz Mórnak is a vendéglői iparengedély alapján bármely időben köznapon és ünnepnapon, a napnak a záróra által nem korlátolt bármely szakában bármilyen hideg vagy meleg ételneműeket kiszolgáltatni. Ezen véleményünk indoklásául utalunk első sorban ezen ipari foglalkozás céljára, önként értendő feladatára, mert hisz a vendéglős már hivatásánál fogva iparát azért üzi, hogy embertársainak, vagy legalább a vendéglőkből étkezőknek, minden időben, tehát ünnepnapokon is jelentkező éhségét csillapítsa, az ebéd, vacsora etc. halaszthatlan igényét «szünnapon is» kielégítse. Ezen természetes indok mellett megvan álláspontunk mellett a jogi indok is, hisz ép az 1891. XIII. t.-cz. 3. §-ban kapott felhatalmazás alapján Nagyméltóságod hivatalbeli elődje 1891. július 1. keletű 37892. sz. magas rendeletével iparunkat jelöli meg első sorban, mint olyat, mely a fogyasztó közönség érdekében a törvény 1. §-ában megjelölt szünnapokon is végezhető. Ezen a természeti törvény és az élő jog által indokolt álláspontunkat kénytelenek vagyunk még Grosz Mórral szemben is védelmezni és präcisírozni, mert nem érthetünk egyet Grosz Mórnak azon a felebbezés 2. oldalán kifejezett védekezésével, hogy ő nem bűnös, mert ő tiltott időben az utcán át hideg húst el nem árusított — nem pedig azért, mert a vendéglősnek a fentebb hivatolt természeti és jogi szabályok egyedül helyes értelmezése mellett, nemcsak üzleti helyiségében, de azon kívülre is joga, sőt kötelessége a fogyasztó közönség igényeit kielégíteni.

Ha tehát a konkrét eset mellékkörülményeitől eltekintünk s ha Nagyméltóságod kérdésére csupán a fejte-

getésünk elején felvett formában akarunk válaszolni, feleletünk nem lehet más, mint abszolút igen és véleményünk nem lehet más, minthogy Grosz Mór e szempontból ipari kihágást el nem követett. Ugy de Nagyméltóságod azt is kérde, vajjon Grosz Mór a hideg ételneműeknek «a kifogásolt módon» elárúsításával elkövette-e az ipari kihágás büncselekményét? E kérdést szintén analysálnunk kell. Ha a «kifogásolt mód» alatt az értendőnek, hogy Grosz Mór mint vendéglős a tiltott időben is üzletében vagy azon kívülre hideg ételneműeket elárúsított, e tekintetben könnyü a válasz, t. i. igen, Grosz Mórnak a vendéglői iparengedély alapján feltétlenül joga volt ezt megtenni és nem követett el ipari kihágást. Ha azonban a «kifogásolt mód» alatt Grosz Mórnak egész üzleti berendezését, manipulációját értjük, ha azonban a hivatalos szemle jegyzőkönyv alapján vizsgáljuk a jelen konkrét esetet, akkor ki kell rekesztenünk Grosz Mórt a vendéglői iparengedély védelme alól, mert arról győz meg ezen jegyzőkönyv, az üzlet berendezése, forgalma, az ott lebonyolított ügyletek kharaktere, hogy Grosz Mór a vendéglői engedély fedezése alatt nemcsak ezen ipart, hanem, mint 1901. febr. 23-a előtt ezt nyíltan tette, a hentes ipart is tovább folytatja: Már pedig véleményünk szerint Grosz Mór a kóser hentesárúnak tiltott időben utcán át elárúsítását 1901. február 23-a előtt az 1891. XIII. t.-cz. sérelme nélkül ezen időpont, vagyis a hentes iparjogról lemondás óta pedig egyáltalán nem gyakoroltatja, mert ezen iparüzéshez nincs iparigazolványa.

Véleményünk indoklásául csupán azon egyetlen körülményre utalunk, mely a szemle-jegyzőkönyvből, a feljelentés és vizsgálat adataiból Grosz Mórnak árjegyzéke és üzleti hirdetéseiből feltétlenül megállapítható és ez az, hogy Grosz Mór üzletének berendezése és jellege, az itt lebonyolított ügyletek minősége egyáltalán nem változott 1901. febr. 23-a óta, maradt tehát minden úgy, mint volt akkor, midőn ezen üzlet folytatásához a husáros üzleti igazolvány is mint «conditio sine qua non» megkívántatott.

Megállapítható tehát ebből, hogy a kizárólagos vendéglős jog kiváltása tulajdonkép kerülő ut akart lenni a husáros iparnak tiltott időben concurrentia nélküli gyakorlására, a törvény rendelkezésének kijátszására és így Grosz Mór ezen eljárása végeredményében nem egyéb, mint iparkihágás.

Grosz Mór is csak egyike azon henteseknek, fűszereknek, szatócsoknak, kik a tisztességes és különösen a mai rendkívüli súlyos viszonyok között küzködő vendéglős iparnak mérhetlen kárára vendéglői engedélyt szereztek maguknak és azt arra használják fel, hogy egyrészt paczkázzanak a törvénynyel, hatósággal, másrészt károsítsák tisztesebb fegyverrel küzdő szaktársaikat és minket vendéglősöket, mert kisebb regiet igénylő üzleteikkel nem versenyezhetünk.

Kegyelmes Urunk! A jelen eset önként alkalmul kínálkozik arra, hogy ismételten felhívjuk nagyméltóságod figyelmét annyiszor panaszolt sérelmünkre, t. i. arra, hogy vendéglői iparengedélyt adnak boldog-boldogtalannak, szatócsnak, tönkrement fuvarosnak, és csizmadiának. Legfőbb ideje, hogy a vendéglői engedélyek kiadása szigorubb előfeltételekhez, egy szóval a képesítéshez köttessék.

A konkrét eset kiváltkék alkalmas arra, hogy abból Nagyméltóságod a képesítéshez kötés tárgyában több ízben előterjesztett kérelmünk jogosságát, teljesítésének halaszthatlan szükségességét megállapítsa.

Szakfoglalkozásunk rendezetlenségén az ipartársulati kényszer kimondása is lényeges javítást jelentene, miért e helyen is kérjük Nagyméltóságodat, hogy Budapest székesfőváros közgyűlésének e tárgyban reánk kedvezőtlen határozatát felebbezésünk folytán megváltoztatni és szaktársainkra az ipartársulati kényszert elrendelni méltóztassék. Kérjük végül Nagyméltóságodat, kegyeskedjék a pénz-

ügyminiszter urral egyetértőleg sürgősen intézkedni, hogy jövőben vendéglős ipari és italmérési engedély szatócsonak, fűszereknek, henteseknek egyáltalán ki ne adassanak. Ha ezen rendelet kiadatik, ha ez az életben megvalósíttatik, a Grosz Mórok egy csapásra eltűnnek és a fogyasztó közönség mérhetlen hasznára, a közegészségügy üdvére a vendéglős tisztaságát nem fogják többé azok felkötni; kik ennek leple alatt a törvényszegések sorozatát követik el; kik a közönségre ártalmas ételek és italok kiszolgáltatásával elsatnyítják a polgárságot, hanem ezen tisztaság symbolumát csupán azok fogják viselni, kik e mesterséget tanulták, azt mint élethivatást szeretik, azt az idegen forgalom emelésére, a közjó üdvére tisztességgel és becsülettel gyakorolni is tudják.

Az összes leküldött iratok visszacsatolása mellett vagyunk Nagyméltóságodnak alázatós szolgálói.

Kimutatás a budapesti ipari munkaközvetítő intézetnél bejelentett vendéglős-iparra vonatkozó kínálat és keresletről. Férfimunka kereslet: pinczerek 15, csapos és borfiu 18, Bérzolgák 19. Férfimunka kínálat: nem volt.

Mentőegyesület. A Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület Európának hasonló célú intézményei között a legelőkelőbb helyet foglalja el és mintaszerű berendezése s felszerelése, de főként áldásos működése révén nagy hírnévnek örvend. Nagyjórészt a társadalom támogatásával, 1887. évi május hó 8-án nyílt meg és ez, meg a fővárosi törvényhatóság bőkezűsége, valamint az állam segítsége tartja fenn. Célja az, hogy teljesen ingyen az első segítséget nyújtsa a balesetsújtotta embertársnak az orvos megérkezéig, a mivel nem csak az testi épségét, hanem gyakran életét menti meg. Ezenkívül rendszeres tanfolyamokban, az egész országban és szintén díjtalanul tanítja a baleseteknél szükséges első segítségnyújtás körül tudnivalókat, szállítja a szegény beteget a lakásból a kórházba, nemkülönben az elmebeteget, epileptikusokat és részegeket, sőt a szerencsétlenül jártaknak hozzátartozóit anyagi támogatásba részesíti. Központi állomásán (V.

Lipótváros, Markó-utca 22. sz.) állandó orvosi ügyelet-szolgálatot rendezett be, melyet több orvos, orvostanhallgató és szolga lát el és telefonon éjjel-nappal lehet az őrseggel érintkezni. Az intézet látogatóknak egész nap szívesen szolgálnak utbaigazítással és kézséggel mutatják meg palotájukat.

Három nyelvtan. Glück Frigyes a «Pannonia»-szálló tulajdonosa Somogyi Ede segítségével három kitűnő kis nyelvtant szerkesztett pinczértanulók számára, másod-sorban a nagyközönségnek is. A könyvecskék szerkesztésénél az lebegett a szerzők szeme előtt, hogy a nagyob-bára németül beszélő pinczértanulókat megtanítsák főleg a magyar nyelvre, aztán a francia és az angol nyelv ismeretére. Az intenczió tehát mindenesetre elismerésre méltó, s ugyanezt mondhatjuk a könyvecskék tartalmáról s kiállításáról is. Minden egyes kötet tulajdonképpen bemutatás a legszükségesebb tudnivalók gyors és könnyű elsajátítására, a mindennapi életben előforduló szavak szólásformák és mondatok jegyzéke. Nem fejteget sokat, nem fárasztja el a tanulót sok szabály betanulásával, egyenesen a tárgyra tér át, főgondja a helyes beszédnek mennél rövidebb idő alatt való megtanítása. A kötetek háromnegyed része szótárból és beszélgetésből áll és mivel a szavak, beszédformák főként arra vannak tekintettel, hogy a pinczér az idegennel érintkezhesse, magától értetődik hogy ezek a könyvecskék nemcsak a pinczérnek, hanem az idegenbe menőknek is megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek; mert hiszen bárhova is megyünk idegenbe, az érintkezés nagyon meg van könnyítve, ha a vendéglő, szálló személyzetével meg tudjuk értetni magunkat. Három-négy hét elegendő, hogy a könyvecskéből a szükséges tudnivalókat magán uton is megtanuljuk. A három kis kötet kiállítása mintaszerű. Ha uton vagyunk, minden nehézség nélkül zsebben hordhatjuk, hogy kellő esetben a szükséges felvilágosítást azonnal megkaphassuk. Egy-egy kötet ára 80 kr. Megjelentek Singer és Wolfner-könyvkereskedésében.

Hirdetmény.

A «Budapesti Versenypálya Szövetség» ugynevezett milleniümi versenypályáján az **italmérési és vendéglői jog** jövő évi január 1-től számítva mintegy 5 évre **bérbeadó.** A jog gyakorlására szükséges vendéglői épületet a bérlő tartozik saját költségén felépíteni, az építési költségek azonban a bérösszegbe betudatnak.

Építendő egy 19454 m² terjedelmű favázas vendéglőépület, melyben

egy terem	120 m ²
egy konyha	14 „
egy tálaló (buffet)	16 „
egy szolgálat	34 „

nagyságban nyer elhelyezést. Kívánatos, de nem okvetlenül szükséges, hogy az épület laposan legyen fedve, hogy a tető az üzlet céljaira terrasseként használható legyen. Ez esetben a feljártat kívülről alkalmazandó.

A terem pálya-felőli oldalán 10 ablak és 3 ajtó van alkalmazva, a bejárat felőli oldalán 6 ablak és 3 ajtó, a tribun felőli oldalán egy ajtó, a tálaló felé egy ajtó; a többi helyiség a közlekedéshez és kellő megvilágításhoz szükséges nyílásokkal lesz ellátva.

A részletes tervrajz a Budapesti Versenypálya-Szövetség műszaki tanácsosánál **Strasser Ulrik műépítész** urnál (V. Nádor-utca 45. sz.) betekinthező, a hol az ügyre vonatkozó bővebb felvilágosítások is megszerezhetők.

A Budapesti Versenypálya-Szövetség:

Iszer Károly

alelnök.

Salgó Béla

titkár.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SÁVANYU-KŰT

legjobb asztali- és üdítő ital,
kitünő hatásnak bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és holyaghu-
rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

MATTONI

ERZSÉBET**SÓSFÜRDŐJE**BUDAPESTEN
(BUDÁN)**LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)**

ezégtulajdonos:

LÖWENSTEIN F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József fhg. Ő cs. és kir. fensége
és Fülöp Szász Coburg Gothai herceg Ő kir. fensége
udvari szállítója.

Főüzlet:

Fiókuzet:

IV., Vámház-körut 4. IV., Kishid-utca 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árakban a legjobb mi-
nőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus,
hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben,
csokoládé, francia és magyar cognacban és
pezsgőben, angol és francia különlegessé-
geket finom konyhák részére; főző bort:
Madeira, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktár az

„Anglo Continental Thee Association“-nak
legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rum.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

Első Magyar Részvény Serfőződe

BUDAPEST—KŐBÁNYÁN

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi villágkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII. kerület, ESTERHÁZY-UTCZA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márcziusi világos, márcziusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni
mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töl-
tésű palaczköreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legujabb technikai berendezésekkel
felszerelt kőbányai palaczkör osztályából.

Ezen a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőződénknak évi gyártási képessége 400,000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve;
nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-,
Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidákra, telefon-szám 52—60.

Palaczkör-megrendelés: telefon-szám 56—58.

SEC

SEC

Talisman
TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}
Promontor
 (Budapest.)

DÉPOSÉ.

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANCOIS & Co.
PROMONTOR.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM.
 Nizza 1890. ARANY-ÉREM.
 Lissabon 1890. Hors Concours és
 NAGY DIPLOM
 Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
 Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
 Lissabon 1890. Hors Concours und
 GROSSES DIPLOM.
 Temesvár GROSSE GOLD. MEDAILLE

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA ÉS BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia-utca 16.